

*Demonstranter border en af politiets
mandskabsvogne i Malmø*

Stigende antisemitisme i Malmø

Af Richard Oestermann

Udfordringen 28. april 2010

I Israel er meddelelserne fra Malmø om jødeforfølgelser blevet modtaget med bange følelser over denne udvikling i et land, der i så mange år har været kendt for sin tolerance og som et fristed for forfulgte mennesker.

Det svensk-israelske forhold er blevet anfægtet af, at Sveriges udenrigsminister *Carl Bildt* støtter en FN-rapport, ifølge hvilken Israel (og palæstinenserne) har gjort sig skyldige i krigsforbrydelser under Gaza-krigen sidste år.

Bildt fremsatte sin udtalelse om støtte til FN-rapporten over for pressen i Stockholm, hvor han bl.a. sagde, at den sydafrikanske dommer *Richard Goldstone*, som var formand for undersøgelseskomitéen, er "en person af høj troværdighed og integritet".

Bildt har til Sveriges Radio udtalt, at "Israel gjorde en fejl ved ikke at samarbejde med FN-undersøgelsen", som han betegnede som "uafhængig og seriøs".

Israels største avis *Yediot Aharonot* skriver, at den israelske viceudenrigsminister *Danny Ayalon* som reaktion på dette har udtalt, at Israel må tage dets forbindelse med Sverige op til fornyet overvejelse, herunder en tilbagekaldelse af Israels ambassadør i Sverige, *Benny Dagan*.

"En beslutning om at tilbagekalde ambassadør Dagan vil dog ikke blive truffet omgående - vi må først undersøge, hvorfor Israel kritiseres af svenskerne", siger Ayalon.

Carl Bildt

Malmøs jøder kan ikke længere færdes frit på gaden

Efter en anti-israelsk demonstration i Malmø i marts 2009, som samlede flere tusinde, er byens jøder blevet hetzet og chikaneret.

Hvad sker der i Malmø?

Imens indløber der en strøm af meddelelser fra Malmø om overgreb mod jøder.

Malmø har 285.000 indbyggere, hvoraf de 60.000 er muslimer, hvis stemmeafgivning er betydningsfuld for svenske politikere ved valg, og denne store muslimske tilstedeværelse præger situationen.

Jøder har levet i denne by i flere hundrede år, men nu omfatter den jødiske befolkning blot 700 personer, en halvering af antallet for omkring 20 år siden.

Ifølge Malmøs politi blev der i 2009 rapporteret 115 såkaldte had-forbrydelser, hvoraf de 52 var anti-semittiske. Denne udvikling tog fart efter Israels offensiv mod Hamas i Gaza-striben, som harmede Malmøs arabiske indvandrere dybt.

En 31-årig rabbiner siger til den omtalte israelske avis, at en typisk situation er, at når han går ned ad en gade, bliver han råbt an fra en bil med unge muslimer, der ruller vinduet ned og råber "Forbandede Jødel!", mens de "giver ham fingeren" og siger noget på arabisk.

Rabbineren har også været ude for, at han blev jaget ud af en bus af en ung mand, der råbte "Heil Hitler!" og at en bil pludselig bakkede imod ham, da han gik på fortovet.

En af de svenske jøder, der føler, at han nu må forlade den by, hvor hans slægt har boet i generationer, er en 32-årig advokat *Marcus Ellenberg*, som har besluttet at immigrere til Israel i næste måned med sin kone og to små børn, fordi han føler, at han ikke længere kan leve i Malmø. Han siger, at han kender mindst 15 andre jøder, der vil gøre det samme.

Danske jøder følger udviklingen

Danske jøder følger intenst udviklingen for jøderne i Malmø og de danske jøder har besluttet at sende en delegation dertil for at give udtryk for solidaritet og sympati ud fra devisen: "I dag er det jer, i morgen kan det være os."

Også de danske jøder har fornemmet en stigning i muslimsk antisemitisme, men er ikke så bekymrede, fordi politiet, staten og myndighederne tager situationen meget seriøst og har den under kontrol..

Yitzhak Loewenthal fra en international jødisk organisation i København siger, at situationen er anderledes for jøderne i Malmø, som føler sig usikre, "fordi den politiske vilje til en løsning ikke er der".

"For hvert år bliver situationen for os værre, og forholdene er blevet utålelige," siger *Marcus Ellenberg*. "Jødiske børn må ofte eskorteres af vagter, når de skal i børnehave, og der er altid vagter ved det jødiske center, som muslimer flere gange har prøvet at bryde ind i."

I 2009 var der 79 politirapporter af chikane/forbrydelser mod jøderne, cirka det dobbelte af 2008. Dertil kommer, at jødiske begravelsespladser og synagoger og kapel har været malet med antisemitisk graffiti, udover en brandbombe i januar sidste år under den 22 dage lange operation 'Cast Lead' i Gaza.

Jødehadet er blusset op i Malmö

Aftenposten 7. marts 2010

Lea Gleitman er født i Oswiecim i Polen. Nu rejser hun rundt på skolerne i Malmö og fortæller om Holocaust. Af og til oplever hun uhyggelige ting.

En novemberdag i året 1924 kom hun til verden i den lille polske by *Oswiecim* i Polen. I september 1939 kom den tyske besættelse og en måned efter var byen indlemmet i Hitlers stortyske rige og blev omdøbt til *Auschwitz*.

"En dag i 1942 blev alle jøderne arresteret. Min bedstefar var en gudfrygtig, from jøde. Jeg husker jeg sad ved siden af ham på jernbaneperronen og ventede på toget, som skulle føre os bort.

"Gud vil aldrig forlade os", sagde han. Senere fik jeg vide, at han blev ført direkte ind i gaskammeret. Den dag han sagde til mig, at Gud aldrig ville forlade os, var hans næstsidste dag i livet", fortæller *Lea Gleitman*.

Lea Gleitman

Øjenvidner

Efter krigen kom mange overlevende jøder fra Tyskland og Polen til Malmö. For en del år siden fandt de, som stadig levede, ud af at de skulle danne foreningen "Øjenvidner til tilintetgørelsen". I begyndelsen blev de godt modtaget af alle og bliver det stadig af de allerfleste. Men i de sidste år har en del unge i skolerne rejst sig op og råbt, at det vi fortæller, er løgn.

"Der er ingen grund til at lægge skjul på, hvem det er, som hævder at vi lyver - det er unge med baggrund i Mellemøsten. Antisemittismen er tydeligvis noget, de har fået med sig hjemmefra", siger *Lea Gleitman*.

"For os ældre er det ikke så farligt, vi har levet vore liv, men de unge jøder slår sig helst ikke ned her. Vore børn og børnebørn vælger at slå sig ned andre steder", tilføjer hun.

Ekstreme

Malmö har de sidste årene modtaget et stort antal indvandrere og flygtninge. I dag har byen cirka 260.000 indbyggere, deraf er cirka 60.000 muslimer. I denne gruppe er der et mindretal med ekstreme holdninger. Det er dem, Malmøs jødiske indbyggere peger på, når de blir spurgt om, hvem det er, som forfølger og chikanerer dem.

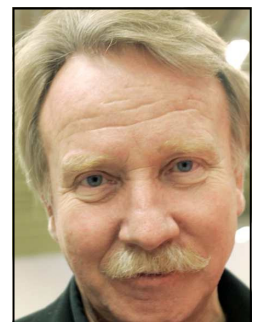
At jøderne i Malmö havde problemer, har været kendt længe. Men samtidig var det tydeligt, at byens myndigheder ikke ønskede at tale så meget om sagen.

Sådan var situationen, indtil en ung journalist ved *Skånska Dagbladet*, *Andreas Lovén*, besluttede at han ville bringe jødernes situation frem i lyset. Han vidste blandt andet, at Malmøs jødiske fodboldklub allerede for flere år siden måtte opgive at spille i den lokale fodboldserie. Chikanen og grovhederne var blevet for mange. Sportsklubben *Hakoah* spiller stadig fodbold, men i en serie udenfor Malmö by.

Efter nytår begyndte *Lovén* at bringe en serie artikler i avisen. Måske havde de gået ubemærket hen, hvis det ikke var for et interview med *Ilmar Reepalu*, Malmøs borgmester. I et interview med *Lovén* i januar forklarede *Reepalu* jødehadet i Malmö med, at konflikten mellem israelere og palæstinensere i Mellemøsten havde en afsmittende virkning i Malmö. At ekstreme muslimer skulle stå bag chikanen, nægtede han at tro på. Det var nynazisterne, som havde skylden, sagde han. Endelig slog han fast, at Malmö kommune ikke accepterede hverken zionisme eller antisemittisme.

Storm

Interviewet skabte storm og i ugerne efter strømmede udenlandske journalister til Malmö for at skrive om det, der skete i byen. Hver gang *Reepalu* gav et nyt interview for at forklare, hvad han egentlig mente, voksede stormen i styrke. Til *Sunday Telegraph* sagde han, at han tog afstand fra enhver form for antisemittisme og bedyrede, at ingen i byen er antisemitter – det er blot anti-israelisme efter Gaza-krigen.

Ilmar Reepalu

"Vi ønsker, at Malmö skal være en kosmopolitisk og sikker by for alle og vi har foretaget tiltag for at opnå det. Jeg har startet et dialogforum. Der har ikke været angreb på jødiske personer. Men hvis jøderne i byen ønsker at rejse til Israel, er det ikke en sag for Malmö."

For kort tid siden sagde *Reepalu* til dansk fjernsyn, at kritikken mod ham kom fra det han kaldte "den israelske lobby". Enkelte svenske kommentatorer spurgte, om det *Reepalu* havde i tankerne, var den såkaldte "jødiske sammensværgelse", som ofte er blevet trukket frem af antisemittiske kredse.

"Da jeg begyndte at arbejde med artikelserien, frygtede jeg, at jøderne selv ikke ville tale, fordi de var bange for yderligere forfølgelse. Men de talte! Efter at artiklerne begyndte at dukke op i Skånska Dagbladet, indløb der e-mails til mig. Rigtig mange mennesker havde vidst det, men ikke talt højt om det", siger Andreas Lovén til Aftenposten.

"Det, som har været svært at acceptere, er at det skulle være en anden minoritet, der udpeges som ansvarlig. Vest-Europa tog sit opgør med antisemitismen efter krigen. Men de mange tusinde mennesker fra Mellemøsten, som er strømmet til Malmø de sidste år, har ikke et sådant opgør med sig i bagagen. Fordi Malmø er en stærkt segregeret by, hvor indvandrere lever i egne ghettoer, har jødehadet fået lov til at blomstre i enkelte kredse", siger Andreas Lovén.

"Det var dig, som bragte det fatale interview med borgmester Ilmar Reepalu. Hvordan vil du karakterisere ham?"

"Jeg blev forundret over, at han ikke i stærkere grad tog afstand fra antisemitismen i Malmø. Det burde være den enkleste sag i verden. Han sagde det han sagde i interviewet med mig, og han fortsætter med at sige det samme i andre sammenhænge", påpeger Lovén.

Reepalu selv vil ikke give flere interviews. Da Aftenposten kontaktede hans sekretær, fik vi besked om at borgmesteren ikke havde tid.

Sørgeligt

En, som derimod gerne vil udtale sig, er *Bejzat Becirov*, leder af Malmøs islamiske center. Han modtager Aftenposten på sitt kontor i moskeen udenfor Rosengård, bydelen i Malmø, som er kendt for sit høje indvandrerantal.

"Det som sker med jøderne her, er sørgeligt og beklageligt", slår han fast. "Jødedommen og Islam er vel de to religioner, der står hinanden nærmest. I det tidligere Jugoslavien, i Bosnien og Makedonien, hvor jeg kommer fra, fik vi altid hjælp af israelerne, når vi blev ramt af katastrofer. Vor moské har et udmærket samarbejde med den jødiske synagoge", siger han.

"Det er ikke mest muslimer, der står bag chikanen af jøderne i Malmø. Det er indvandrere fra Mellemøsten. De har taget deres stammekultur til Sverige. Selv kom jeg til Sverige i 1962. Min datter bor i Norge og er en del af det norske samfund. For en del af dem, som kommer fra Mellemøsten, vil det måske tage tre generationer at integrere. I mellemtiden må vi bygge broer og arbejde hårdt for, at der ikke opstår konflikter mellem os", siger Bejzat Becirov.

Men *Judith Popinski*, som er overlevende fra de nazistiske dødslejre under krigen, siger til svensk og international presse, at der ikke er tvivl om hvor truslen kommer fra, nemlig fra muslimske indvandrere. Hun ankom til Sverige i marts 1945 med *Bernadottes* hvide busser, hele hendes familie var blevet myrdet i Auschwitz. Selv blev hun overflyttet til Ravensbrück, KZ-lejren for kvinder. Her kom hun med i en udvekslingsaftale mellem det svenske Røde Kors og ledende nazister, som på den måde søgte at redde sig selv.

"Dette had fra muslimerne, som er en gruppe på 40.000, er koncentreret mod en lille gruppe jøder," siger hun. "Svenske politikere lader dem gøre det, fordi der er flere muslimske end jødiske stemmer at hente til valget. Det gælder også borgmesteren. Jeg har set dem kaste brandfakler og råbe skældsord mod jøder ved demonstrationerne under Gaza-krigen – mens politiet bare så på. Jeg har ikke set et lignende had i årtier. Det minder mig om det, jeg så i min ungdom. Jøder føler sig nu meget sårbare her.

Jeg mødte fjendtlighed, da jeg blev inviteret til at tale om Holocaust på byens skoler. Muslimske børn generer mig ofte, når jeg fortæller om mine oplevelser i dødslejrene og råber, at det er løgn. Det er på grund af det, forældrene fortæller dem om jøder. Hadet fra Mellemøsten er kommet til Malmø."

Fredrik Sieradzki siger til Aftenposten, at det langtfra er alle muslimske indvandrere, der forfølger og chikanerer byens jøder: "Vi anklager ikke hele gruppen af muslimer i Malmø. Det er en lille del af muslimerne i byen, der bedriver det aktive jødehad. Men problemet er at denne gruppe talmæssig er alt for stor." Den jødiske menighed i Malmø er nu på cirka 700 personer. Frederik Sieradzki regner med, at omkring 30 jøder har forladt byen det sidste par år. Det er hovedsageligt unge mennesker, som finder det umuligt at stifte familie i byen.

